

GUIA DE SALA SECÀ I MUNTANYA: LES INVISIBILITATS

Per a una gran part de nosaltres, urbanites per obligació o per devoció, els secans i les muntanyes són espais idealitzats. Pobles pintorescos, gent "autèntica", menjar sa, boscos, fonts, vinyes, garroferars i ramats de borregos i cabres. Un territori idoni per a passar els caps de setmana o les vacances. És l'antítesi de la ciutat.

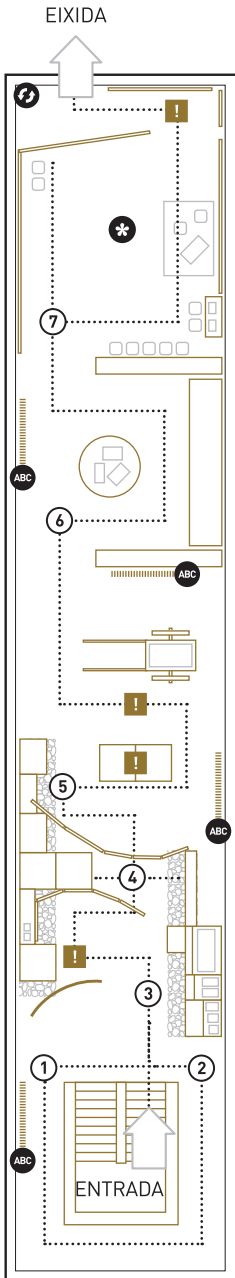
Ací volem que et fixes en unes altres realitats menys conegudes que també hi estan presents en aquests territoris: les ciutats industrials, el despoblament, l'emigració o l'explotació dels recursos naturals.

Museu Valencià d'Etnologia

PLÀNOL DE SALA

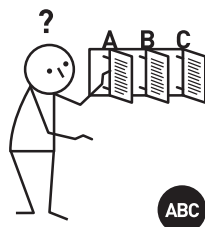
- ① ESTÀ PERÒ NO ES VEU
 - ② UN DESERT DEMOGRÀFIC
 - ③ PEDRES PATRIMONIALS
 - ! A COBERT
 - ④ LA FÀBRICA DISPERSA
 - ⑤ NOMÉS AGRICULTURA I RAMADERIA?
 - ! LA VINYA
 - ! CONNECTATS
 - ⑥ EL BALL DELS FADRINS
 - ⑦ L'ANDANA DE LA MEMORIA
 - ! MUSEUS LOCALS
-
- ABC Glossari
 - * Punt de Descans
 - ♻️ Punt de Reciclatge
 - ! Mira!

ESTÁ PERÒ NO ES VEU

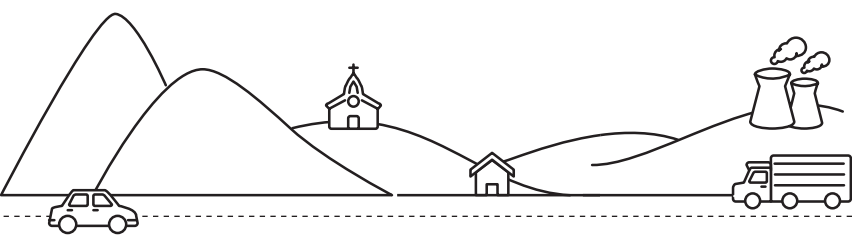
1

A les parets hi ha penjats glossaris amb la definició de conceptes propis de les zones de secà i de muntanya. Són interessants, llegeix-los!

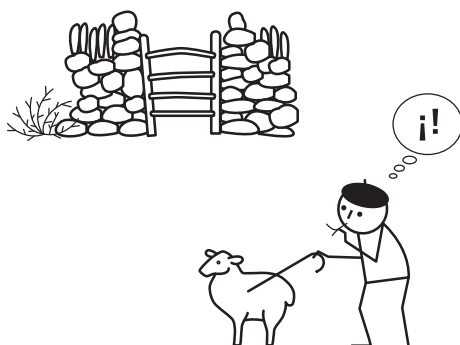

UN DESERT DEMOGRÀFIC

2

Entres a un gran mapa. Pots pensar que no és més que un recurs escenogràfic espectacular, però té un sentit. Volem que t'adones de l'extraordinària extensió d'aquests territoris. Fixa't en els perfils topogràfics. La majoria vivim a les planures costaneres, però som un país de muntanyes.

Aquestes pedres en palets ens les han portades de Vilafranca (l'Alt Maestrà), el paradís de la pedra seca.

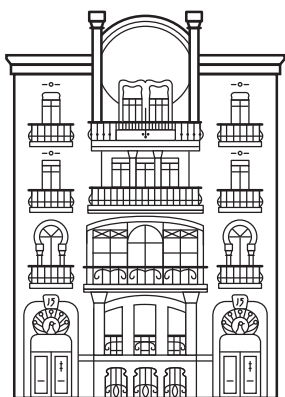
Són un exemple dels nous usos d'una tècnica mil·lenària: ara la pedra es ven ja tallada i preparada per a fer murs o cobrir façanes.

Les fotos de l'esquerra mostren alguns tipus d'habitatges de les terres de l'interior.

Sabies què?

A més de masos, cases-torre, cases amb riu-rau o heretats, al secà i la muntanya valencians també trobaràs colònies industrials, balnearis, pisos per a obrers i edificis modernistes com la *Casa del Pavo* a Alcoi.

Màquina de cosir i flexo,
l'instrumental de milers
de dones que han
treballat, i treballen, a
casa confeccionant roba
o com a aparadores.

(Aparar consisteix a
cosir les diferents peces
de couro de les sabates).

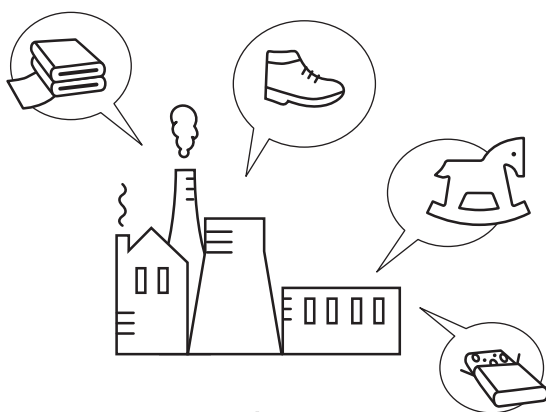

Sabies què?

A l'abril de 2018 naix
l'Associació d'Aparadores
i Dones del Calcer d'Elx,
que en el seu comunicat
fundacional declara:

«Des de hui, deixem
de ser invisibles».

La producció industrial de les terres de l'interior és àmplia i diversa. Ací et presentem només alguns productes representatius dels sectors més tradicionals.

Sabies què?

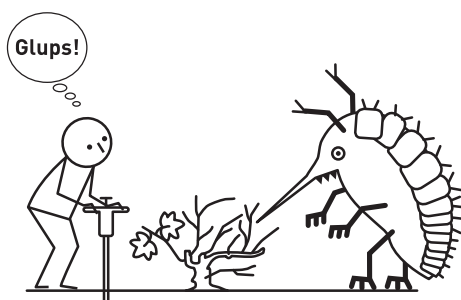
El luddisme fou una forma de protesta que es va estendre per Europa al segle XIX. Els obrers trencaven les màquines de les fàbriques perquè consideraven que els llevaven el treball. En 1821, a Alcoi es va viure el primer episodi de luddisme d'Espanya.

Aquesta paret de ceps representa la importància que la viticultura ha tingut a les nostres terres.

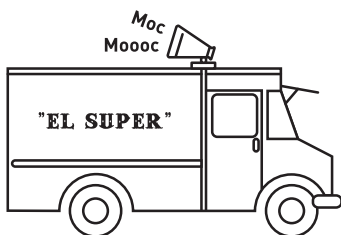
Durant segles ha sigut una de les principals activitats econòmiques de l'interior.

Sabies què?

La fil·loxera, un insecte que ataca les arrels de les vinyes, està considerada una de les majors plagues agrícoles de la història i va destruir el 80% de les vinyes valencianes entre 1904 i 1909.

Un carro ple de televisors!
És un homenatge a la tragineria
i una metàfora referida a una
activitat que durant segles ha
connectat les terres interiors
i la costa. Productes i notícies
viatjaven en carros com aquest.

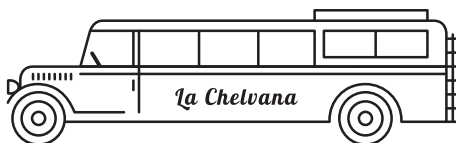
Sabies què?

Cada primavera els traginers de Benassal (l'Alt Maestrat) eixien a vendre les manufactures locals de llana arribant fins i tot a Portugal. Tornaven pel Nadal amb els seus guanys i les cavalleries plenes de productes forans.

Per carnestoltes s'hi celebra la Festa de la Tea, en la qual es rememora aquest fet.

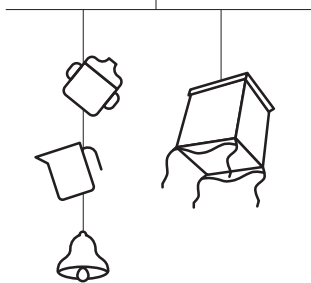
La vitrina circular; dues cares de la mateixa moneda.

En una veiem la maleta d'una dona que eixia del poble per a treballar a la ciutat. A l'altra està la de tornada, amb més diners, roba de moda i... noves idees.

Sabies què?

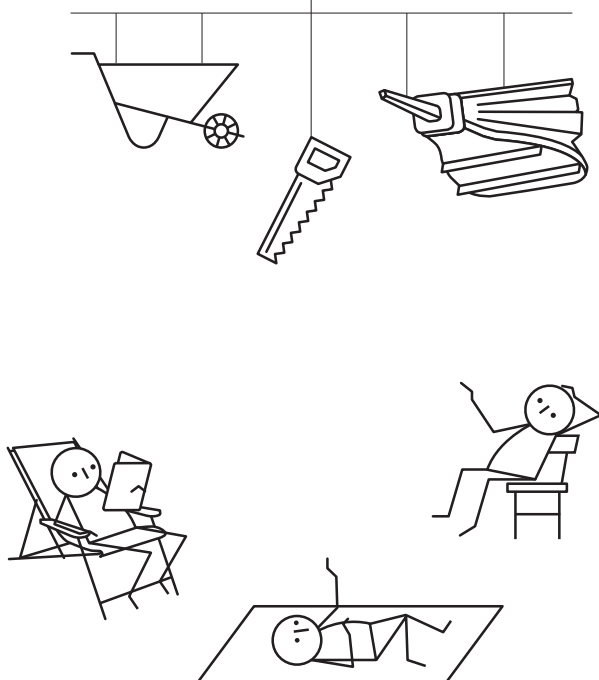
A principi dels anys trenta del segle XX, el 12% de les criades de la ciutat de Barcelona eren valencianes.

Objectes penjats del sostre.

La major part dels que veus ací romanen a les andanes de les cases... i a la memòria.

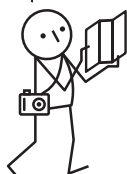
Ah, i a l'Ikea Museum també tenen mobles penjats del sostre. Mira si som moderns!

Pots agafar una cadira i seure tranquil·lament a contemplar-los des d'un punt de vista diferent.

A les parets laterals et mostrem els principals treballs d'explotació dels recursos que tenen lloc als territoris de secà i de muntanya. A les pantalles t'ofereim vídeos sobre algunes d'aquestes activitats.

I SI T'HAS
QUEDAT
AMB GANES
DE VEURE I
SABER MÉS...

Ara et convidem a conèixer el nostre territori i a visitar alguns museus locals, on podràs aprofundir sobre alguns dels temes que hem presentat. Aprenderàs coses i t'ho passaràs bé!

Fins ací l'exposició. Esperem que t'haja agradat.